

En verden af mineraler - i Grønland

Anmeldt af geolog Ulla V. Hjuler, *GeologiskNyt*

I slutningen af 2006 udkom denne flotte bog om mineraler i Grønland. De mange smukke billeder suppleres af nyttige oplysninger om mineralerne og med interessante informationer om for eksempel mineralnavnenes oprindelse, råstoffer og forekomster.

Det er ikke så ofte, der udkommer bøger om mineraler, der er *skrevet* på dansk, så det var med stor spænding, at jeg åbnede bogen for første gang – og jeg blev ikke skuffet!

Bogens indledning

Bogen indledes på pædagogisk vis med definitionen af et mineral samt klassifikation og forklaring af deres inddeling. Efter en kort introduktion til udvalgte egenskaber for krystaller er man godt rustet til at blade videre til beskrivelsen af de enkelte mineraler.

Guld, metaller og diamanter

Mange af bogens afsnit byder på spændende oplysninger om de enkelte mineraler, og afsnittet om guld og metaller er ingen undtagelse. Ud over information om former, renhed og meget andet får læseren eksempelvis indblik i, hvad "nuggets" er, og om forekomster af tellurisk jern i Grønland.

Afsnittet om diamanter fortæller blandt andet om forekomster rundt omkring i verden – og naturligvis forekomsten i Sarfar-toq-området – samt deres voldsomme tur fra dybet og op til overfladen.

Nyttige oplysninger

Ind imellem mineralbeskrivelserne findes afsnit, der for eksempel fortæller om mineralernes fysiske egenskaber, hvor man blandt andet kan læse om, hvilke redskaber der anvendes i bestemmelsen af et mineral; hårdhed, spaltelighed, massefylde, glans samt stregfarve.

Desuden findes nyttige afsnit om eksempelvis metallegeringer, hvor man finder mineralerne, mineralernes kemiske formler og meget mere.

Et afsnit om mineraler og madvarer sætter nogle ting på plads om definitioner!

Sammen med mange af mineralbeskri-

velserne findes desuden en krystaltegnning af den mest almindelige krystalform for det pågældende mineral

Oversigter

I sidste halvdel af bogen findes en interessant oversigt over mineraler, der først er fundet i Grønland. Her kan man også se, hvad eller hvem det pågældende mineral er opkaldt efter. Eksempelvis kan man læse, at mineralet Carlsbergit er opkaldt efter **Carlsberg**fondet, stiftet 1876, og at Skaergaardit er opkaldt efter **Skaergaard**-intrusionen.

Efterfølgende er der en liste over samtlige mineraler, der er fundet i Grønland. Man savner måske lidt de tilhørende kemiske formler til oversigten over mineraler, der er fundet i Grønland.

Til allersidst er der bragt en god liste over bøger, hvor mineralentusiaster sikkert vil kunne finde yderlige inspiration til spændende læsning.

Et par mangler

Skulle man nævne et par kritikpunkter til bogen, er det manglen på kort. Der findes kun to kort i bogen – ét der viser berømte mineralforekomster, og ét der viser lokaliteter, som har givet navne til nye mineraler.

Et par kort undervejs med lokalitetsnavnene på ville have øget overskueligheden af de mange grønlandske egennavne, som man ikke rigtigt har hørt om før, ligesom det godt kan virke en anelse forvirrende, at mineralbeskrivelserne og generelle oplysning-

er om ting som berømte mineralforekomster, mineraler til landbruget osv. kommer ind imellem hinanden.

Der er lige smuttet en definition under afsnittet om diamanter, hvor vægtenheden for diamanter fejlagtigt benævnes karat med k – det skulle have været med c ($c = 0,2\text{ g}$), som det faktisk også står i billedteksten på samme opslag. Karat med k betegner indholdet af guld i en guldlegering.

Stor anbefaling

Når disse måske lidt peritne kommentarer så er sagt, kan jeg kun anbefale bogen varmt. Den er både velskrevet og utroligt flot illustreret, og de mange interessante ekstra oplysninger gør, at man sluger teksten.

For de læsere, der skal til Grønland på "mineralferie", eller som blot vil vide mere om grønlandske mineraler, er denne bog et must!

*Titel: En verden af mineraler i Grønland.
Forfattere: Karsten Secher (GEUS), Ole V. Petersen (Geologisk Museum) og Ole Johnsen (Geologisk Museum). 172 sider gennemillustreret i farver. Udgivet i november 2006, bogen kan købes hos GEUS og Geografforlaget for 250 kroner inklusiv moms, men eksklusiv forsendelse.
ISBN-10: 87-7871-182-7*

**MILJØRÅDGIVNING
JORD & GRUNDVAND**

Forureningsundersøgelser
Jordforureninger
Grundvandsforureninger
Indeklima

Anlægsarbejde
Klassificering af jord
Ændret arealanvendelse
Myndighedsbehandling

Geofysik
Lokalisering af ledninger og tanke
Lokalisering af vandskader i bygninger
Kortlægning af jordlagene

POUL FALKENBERG ApS
MILJØRÅDGIVNING - JORD & GRUNDVAND
Nordre Strandvej 119A, DK-3150 Hellebæk
Tlf: +45 48 18 75 66
www.poulfalkenberg.dk